

BANKURA UNIVERSITY
B.A. 3rd SEMESTER (Honours) EXAMINATIONS, 2021-22
Subject: SANSKRIT

Course ID : 30911

Course Code : AHSNS-301C-5

Course Title: Vedic Literature

Full Marks : 40

Time : 2 hrs

The figures in the margin indicate full marks

1. अधोलिखितेषु पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः । एकस्य उत्तरम् अवश्यमेव सुरगिरा देवनागरीलिप्या च लेखनीयम् ।

2 x 5 =

10

- a) किं नाम सूक्तम् ? ऋग्वेदसंहितायां कति सूक्तानि प्राप्यन्ते ?
- b) 'हिरण्यगर्भ' इति पदस्य कोऽर्थः ?
- c) इन्द्रसूक्तस्य सजनीयसूक्तमिति नाम कथम् ?
- d) पदपाठे इति - प्रयोगस्य नियमद्वयं सोदाहरणं लेख्यम् ?
- e) अग्निमीले - इत्यस्य पदपाठे कीदृशः स्वरो दृश्यते ?
- f) स्तोत्रं नाम किम् ? किं च शस्त्रम् ?
- g) वैदिकसाहित्ये कस्य देवस्य कृते अधिकानि सूक्तानि प्राप्यन्ते ? याज्या पुरोऽनुवाक्या चेति शब्दद्वयस्य कोऽर्थः ?
- h) ब्रह्मयज्ञपादौ इत्यत्र आदिपदेन किं किं गृह्यते ?

2. कस्यचिदेकस्य भाष्यवचनस्य सुरगिरा देवनागरीलिप्या च व्याख्या कार्या। 5 X 1 = 5

- a) अग्निमीले इति सूक्तं प्रातरनुवाक आग्नेयक्रतौ विनियुक्तम् ।
- b) अभिप्लवषडहस्य मध्यवर्तिषूक्थ्येषु तृतीयसवने मैत्रावरुणस्य अग्ने यं यज्ञम् इत्यादिको वैकल्पिको-
नुरूपस्तृचः ।

3. अधस्तात् कस्यचिदेकस्य मन्त्रस्य ऋषिच्छन्दोदेवताविनियोगान् उल्लिख्य सुरगिरा

देवनागरीलिप्या च व्याख्या कार्या ।

10x1 = 10

a) अग्निर्होता कविक्रतुः सत्यश्चित्रश्रवस्तमः ।
देवो देवेभिरागमत् ॥

b) यं क्रन्दसि अवसा तस्तस्मान्ने, अभ्यैक्षेतां मनसा रेजमाने ।
यत्राधि सूर उदितो विभाति, कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

4. उपर्युक्तयोः [3. (a) , (b) इत्यनयोः] मन्त्रयोः कस्यचिदेकस्य मन्त्रस्य पदपाठो विधेयः । 5X1 = 5

5. अधोनिर्दिष्टेषु एकम् आश्रित्य टीका लेख्या । 5 X 1 = 5

वैदिकतुमर्थप्रत्ययः , लेटलकारः , वैदिकं शब्दरूपम् ।

6. अधस्तात् कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्योत्तरं वैशद्येन संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च विधेयम्

10 X 1 = 10

a) स्वपाठ्यानुसारम् इन्द्रदेवस्य चारित्रिकवैशिष्ट्यं पर्यालोचनीयम् ।

b) हिरण्यगर्भसूक्तं दार्शनिकसूक्तं न वेति विशदतया विचार्यताम् ।

c) अक्षनिन्दा कृषिमाहात्यं च सूक्तमध्ये यथा दृश्यते सूक्तमाश्रित्य तत्सर्वं विशदयताम् ।